21/01/2019

Αλέξανδρος Υψηλάντης: Αυτός που κάλεσε τους Πανέλληνες να αγωνιστούν

/ Επικαιρότητα

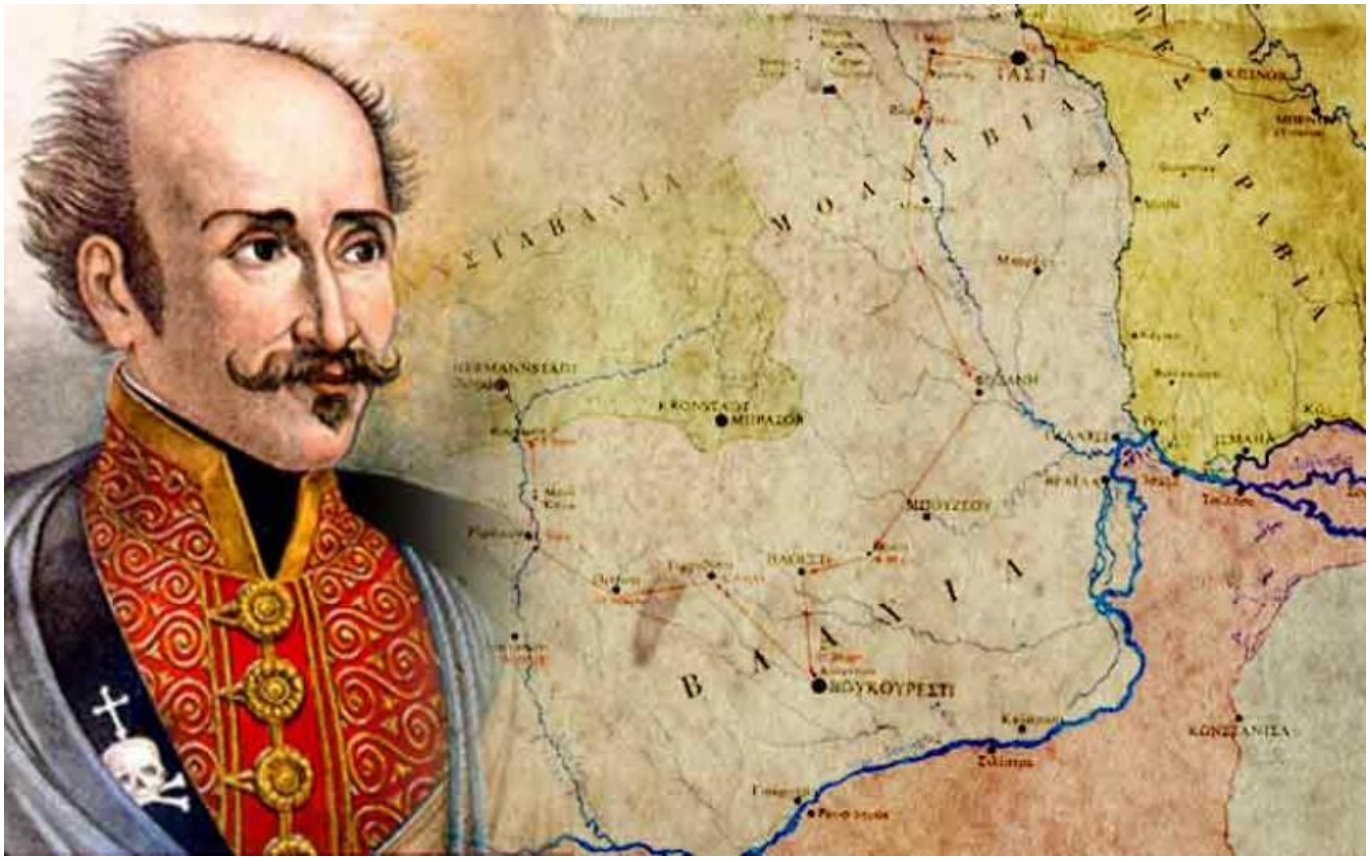

Ο **Αλέξανδρος Υψηλάντης**, Ποντιακής καταγωγής, πρωτότοκος γιος του Κωνσταντίνου, ο οποίος διετέλεσε ηγεμόνας της Μολδαβίας και της Βλαχίας, γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη το 1792. Στο οικογενειακό του περιβάλλον γνώρισε σημαντικούς πρωτοπόρους της προετοιμασίας για τον ξεσηκωμό του Γένους με κυριότερο τον πατέρα του, ο οποίος «εμφορούμενος παιδιόθεν από τον πόθον να υπηρετήσει την δούλην Πατρίδα, ευθύς ως αντελήφθη τας προς εξέγερσιν του Γένους ετοιμασίας του πατρός του, ετέθη επικεφαλής επαναστατικού κινήματος, το ανοργάνωτο του οποίου εματαίωσεν την όλην κίνησιν και τον μεν Πατέρα του ήγαγεν εις παραίτησιν, αυτόν δε ηνάγκασε να καταφύγειστη Γερμανία».

Ο Αλέξανδρος φοίτησε στη Στρατιωτική Σχολή της Αγίας Πετρούπολης με έξοδα του Τσάρου Αλεξάνδρου Α” και κατατάχθηκε στο Ρωσικό Στρατό, στο επίλεκτο όπλο των βασιλικών ακολούθων. Διακρίθηκε στους Ναπολεόντειους πολέμους και έχασε το δεξί του χέρι στη μάχη της Δρέσδης τον Αύγουστο του 1813.

Το 1814 προβιβάστηκε στο βαθμό του Συνταγματάρχη και ανέλαβε Υπασπιστής του Τσάρου. Τον Απρίλιο του 1820 έγινε γενικός επίτροπος της Φιλικής Εταιρίας και αφού έλαβε άδεια από τον Τσάρο, κατέβηκε στην Οδησσό για να συναντήσει τους Φιλικούς και να συνεννοηθεί για τα ζητήματα του μεγάλου ξεσηκωμού.

Σχεδίαζε να προκαλέσει γενικότερη εξέγερση των λαών των Βαλκανίων και αναζητούσε συμμαχίες προς κάθε κατεύθυνση. Το σχέδιο του προέβλεπε ότι οι εχθροπραξίες θα ξεκινούσαν από το Μοριά και οι δευτερεύουσες στις Ηγεμονίες, οι οποίες θα είχαν σκοπό να απασχολήσουν και να συγκρατήσουν τις Οσμανικές δυνάμεις. Οι εξελίξεις όμως άλλαξαν τα σχέδια, έγινε γνωστή η αποδοχή από τον Αλέξανδρο της αρχηγίας της εξέγερσης, θεωρήθηκε ύποπτος στις Ευρωπαϊκές Αυλές και διαγράφηκε από τον Τσάρο από τις τάξεις του Ρωσικού Στρατού.

Το απόγευμα της 22ας Φεβρουαρίου του 1821 ο Αλέξανδρος Υψηλάντης, με λιγότερους από 200 άνδρες πέρασε τον Προύθο ποταμό και κινήθηκε προς το Ιάσιο της Μολδαβίας μαζί με τους αδελφούς του Γεώργιο και Νικόλαο, από όπου στις 24 του μηνός απηύθυνε την ιστορική του προκήρυξη **«Μάχου υπέρ Πίστεως και Πατρίδος»**, με την οποία καλούσε τους Πανέλληνες να αγωνιστούν για την απελευθέρωση του Γένους.

Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης το 1821 στο Φοξάντ της Βλαχίας συγκρότησε εθελοντικό στρατιωτικό σώμα, στο οποίο έδωσε το όνομα «Ιερός Λόχος». Στον Ιερό Λόχο κατατάχθηκαν νέοι, οι περισσότεροι σπουδαστές και διανοούμενοι από τις Ελληνικές κοινότητες της Οδησσού και των άλλων πόλεων της Βλαχίας.

Οι Ιερολοχίτες έφεραν μαύρη στολή, στο δε κάλυμμα της κεφαλής την συμβολική παράσταση του θανάτου (νεκροκεφαλή με δύο οστά χιαστί). Ήταν περίπου 500, οπλισμένοι με λογχοφόρο τυφέκιο και πολέμησαν τον Ιούνιο του 1821 με ιδιαίτερη γενναιότητα στη μάχη του Δραγατσανίου, εναντίον τετραπλασίων εχθρών, υπέστησαν όμως βαρύτατες απώλειες. Οι Τούρκοι συνέλαβαν 37 αιχμαλώτους, τους οποίους μετέφεραν στην Κωνσταντινούπολη, όπου και τους θανάτωσαν. Οι λίγοι διασωθέντες Ιερολοχίτες κατέφυγαν στην Ελλάδα. (Προς τιμήν τους ανηγέρθησαν μνημεία στον περίβολο του Πανεπιστημίου Αθηνών και στο Πεδίο του Άρεως).

Επιφανείς συνεργάτες του Αλεξάνδρου Υψηλάντη στη Μολδαβία ήταν οι

Φαρμάκης, ο ήρωας του Δραγατσανίου και του ολοκαυτώματος της Μονής Σέκου, ο Γεωργάκης Ολύμπιος και ο Γ. Λασσάνης, ο εξ απορρήτων γραμματέας του, αυτός που υπαγόρευσε στις 17 Φεβρουαρίου την προκήρυξη του.

Επικηρυγμένος και καταδιωκόμενος ο φλογερός εθνεγέρτης Αλέξανδρος Υψηλάντης, απογοητευμένος από την εγκατάλειψη και μη υποστήριξη από τον Τσάρο πέρασε στις 15 Ιουνίου στην Αυστρία όπου τον συνέλαβαν και κατέληξε στις φυλακές του κάστρου του Μούγκατς της Ουγγαρίας. Εκεί κρατήθηκε μέχρι το 1823 και ακολούθως μεταφέρθηκε στα κτίρια του παλιού ανακτόρου του Τερεζίενστατ της Βοημίας όπου παρέμεινε μέχρι τα τέλη του 1827.

Μετά από διάβημα του Τσάρου Νικολάου Α” (ο Τσάρος Αλέξανδρος Α” πέθανε το 1825) προς την Αυστρία, ο Αλέξανδρος Υψηλάντης αποφυλακίστηκε βαριά άρρωστος, χωρίς να του επιτρέπεται η κάθοδος στην Ελλάδα.

Στις αρχές του 1828 έφτασε στη Βιέννη και στις **19_Ιανουαρίου** ο αρχηγός της Εθνεγερσίας άφησε την τελευταία του πνοή στην αγκαλιά του πιστού συντρόφου του Λασσάνη από την Κοζάνη, έχοντας προλάβει να πληροφορηθεί την ανεξαρτησία της Πατρίδος.